

چارشانبيا — ۱۵ شباط ۱۹۲۸

جلد : ۹

بشنجی سنه — نومرو ۱۰۴

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام
پوردی یاننده کی بناده
خصوصی دائره

صاحب و مدیری
محمد مسیح

ملی مخبر

آبونه شرطی : ۱ سنه لکی ۲۵۰
آلتی آباغی ۱۲۵ ، فوق العاده
نسخه لرایچون ۳۰۰ و ۵۰۰
غروشد .

مجموعه مزه یثنتجه طبیعی تنسیب
ایدله بن از لر اعاده ایدلمز .

هر آیک برنجی داوره بشنجی کونلری هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، صرئی مجموعہ در .

«ریدیغ» زندانی

«اوقار رابندر» ده

۴

بر آدم آسیدینی کون محبس کلیسه سنده
آیین پایلاماز . راهبک یا ایچی صیقیتی در
ویا بکزی جوق صولوقدر ویاخرد کوزلرند
اوله . شی یازیلدرکه ییمسه باقاماز .

بوسیدن زی اوکله یاقین روقته قدار
قابالی طوتد لر ؛ صو کراچانی چالیدلو کوزجیلر
شقیردایان آناختارلرله کلوب قولا ق کسین
هر جمره یی آجیدیلر . هر برتر آری همنلردن
جیقوب مریدونه لر ایستک .

تمیز هوا ایچنه کیردک ، لاکن معنادشکلده
دیکل ؛ بریزک بوزی قورقودن هم ییاش ،
دیگر تمیزک بوزی کول کی اولمشدی . کوندوز
آدیناغت بوقدار اشتالی برکوزله باقن ایچلی
آداملر کوردم .

برخوبوسلرک کول دیدیکمز کوجولمارکی
قبیه و مسعود برحمتله کچن هر قایقوسز
بولوطه بوقدار اشتالی برکوزله باقن ایچلی
آداملر کوردم .

همیزک آراسته باشاری اوکراسته اکیلدهش
کیزینلر واردی [۱] و هر کسک لایق اولدینی
حاققی بولاجنی قناعتنده ایدیلر . بو آداملرک
ئولدوردکاری آداملر برینه بولملری لازمدی .
چونکه ا آدم آنجاق یاشایان برشی
ئولدورمشدی ؛ حالوکه بولر برئولوی
ئولدورمشلردی .

ایکینجی دفعه ارتکاب ایدیان کناه بولش
؛ روحت اضطرابی اوپانددر ؛ اونل لکلی
کفتندن چقاروب تکرار قاناتیر ؛ بول بول
وبوش یره قاناتیر .

توحاف و غریب قیافتارله ، جانیامش
نابت قشارله قاپاق آفتال آلوده طرف
طرف و سسبز کیزیندک دوردق و برکله
سویله مدهک .

[۱] حبسخانه غاردیانیلر قصد ایدیلور .

ئولورکن

«موریس مته وریغ» دن

کوجو کوز ، برولمش چپک قدار صاب صاری ،
یاسیدندن طاشور آکی الشینی ساجلری .
کوزلرند بکلرین ، آراشدیران بر آچی ؛
وایشتند بکلور «عزرائیل» ک قیرباچی .

★

آکیل بر آرزو... باقی ایسته... بولر صولوقد قفل...
صوس ! دیکله ! دیکله نی... ساعت قاج ؟...
- اونه اون وار !

- کلیر بلکه ... آه ... فقط ...

- نه دیم کلیرسه ، بن ؟

- اوکادی که : صوصشدر اونلک ایچین ایچکین !

اوکادی که ... دایما ؟ کندیشنی بکلدهم ؛

هیچ امیدکمه یوردم... «مطلق کلجک» دیدم...

لاکین ...

- لاکین ؟ ...

- بلکده ئوزولور بو سوزله ؛

یاش دولاسین ، ایسته م ، وار سه وکیلی کوزله .

دایما آنی ، تسلی بولرک بر آرز اوکاسز ؛

«ئولورکن دوداقلری کولوبوردی !» دیکلر !

فالهده نصرت

ذهنلرینی تشویشه سبب اولولر . باشنا

ملکلتلرده بونوع خرنی تشبیهلر بولر زده

مخالفت ایدلرکنه دایر هیچ برکتبده هیچ

برقید کورمه دک . اولسا اولسا حرایک

انحصارلی بر موجودیت حانی آلماسته اعتراض

ایدیه یلیر ؛ چونکه شخصی ایجاد بولنکده

استقلال معلوبدر . حال بکک دیدیکی کی

خاق تورکولر ، اوزرند جالبشامک سیکرجه

طرزی وارساده ، اوج اساس طرزلک شیتی

ممکندر : «آرمونیک ملودیدن چقما . نه

اعتنا ایدلک شرطیه ؛ یاسادهجه آرمونیزه

ایدیلیر ؛ یا بر «تم» کی قولالینلار توسیع

اولورلر ؛ ویا بوتون بوتون شخصی موشقلرله

قاریشدیریلرلر . اوج حالدهده شر قینک

خصوصی رنگینی ، وزنی شدله صافلاق

لازمدر . [۱]

میخال زاده

محمود راغب

اعتدار - یکین مقاله لک مابعدی ، ابراند
بعضی رسملر بکلرکده اولدینغز ایچون تأخیر
مجبور قالدق .

[۱] اوج بولک منلی و تفسیرلری ایچون شو
اسکی مقاله مرابحت اولونایلیز : دارالاحمان
مجموعه سی ، نومه ۴ ، ۱۳۴۰ ، یقئ ائزنده میت .

جال بک ، خاق شرقلر بیزک جه سنده
«مقام دکیسه سی» بولوندو چی طرزندکی
نظر یاخیلرک ادعایینه ایتامه قدرد . آوروپا
توانلیته سی موجبجه حرکت ایتشد . کویلی
بسته کار ، مقام ، اصول ، (ابعاد لحظه)
کی نسنلردن قطعی صورتده شخبر اولررق ،
و (برلی) نغمه عنده رینک تأثیر آلتنده
اثر نی ابداع ایتدیک ایچون ، بر اثرلری
هرهانی بر توانلیته ایله ایضاحه ، هرهانی
بر نوطه ایله شیتیه ، و هرهانی
بر آلت ایله ترجیه جالیشق بزه قلمش بر
ایشدر .. «آقماق» و زلر مستقنا اولق
اوزره ، آو ؛ بسیط اولجولری خارجه
جیقیلماش اولدوغنی نمونیتله کوردک .
بعضی نظر یاخیلر بیز ، غربده اولجولرک لایق
«قوتلی ضرب = temps fort» و «خفیف
ضرب = temps faible» اساسی داخند
دولاشدینق ظن ایله ، اصلولر بیزک بو
یکسنلقدن قورونولسی نامنه بزجه خصی
بعضی تقسیمک قولالینماسی لزومنده مصردلر .
حالبوکه ، (رمان) ی متناقب (و نسان
دهندی) ، قوتلی و خفیف ضرب تقسیمک
قافلماسی لزومنی مدافعه ایدلی جوق اولمشدر .
غربده موسیق عملیاندن اساساً بویه شیلر
یوقدی : شیوه (آقسان) کی شیلر ، وزنک
اساسی در . بناه غایه ، بزده ، نوطده شیوه
فرارینی اهتنامه کوسترمکه رنک (nuances)
اشارت لرینی تمصبه قولالینغ دقت ایدرسک ،
لحنلر بیز ، اصلی خصوصیتلرینی صداقله
صافلامش اولولر .

صولر بر نقطه دایم قالدی غرب ملکلتلرند ،
خاق شرقلر بیزکی ملی اثرلر ایچون بر ابداع
واور یزنیالیه منبکی قولالینق آرزولری ،
مستقل بر جریان حانی آلالی جوق اولمشدر .
باشقا ملاتر ، تعبیاً بوخصولی بولده نزلرکده
قرده جالیشامز لازم کلیر ، ویا شده بالذات
جال بکک قوتلی تشبیهلری بولونق اوزره
کندیشنی تمقیه هوسکار بوتون رنسلریشمکه
چالیشیرکن ، اوتوده بریده ، معناسیز روحانته
قالتیشان کیسهلرک بعضی یازیلری جیقیدینق
أسفله ووروبورز . بویازیلر ، تشبیهلری قیرماز ،
یا لکنر ایشدن آکلامایان معین برخاق کتله سنک

اشارت قويماياجق : سېي بو آدامك مسيحه خلاص ائمك ايچون كلديكي آداملردن بري اولماي . [۳]

هرشي بيئدي ؛ او ، يانك معلوم حدودي ني كېدي . شيمدي يانجي كوزياشلي مرحتك دبسر صانديني دولدوراجق ؛ ماتمچيلري مطرود آداملردن عسارت ؛ چونكه ماتم دينيان شيئي آنجاقي اونلر بيليرلر .

۵

قانونلر حقلي مي ، حقسمزي بيلميورم . زنداند يانلارك بيلديكي برشي وارسه اوده ديوارك چوق قوتلي و هركونك ، كرنلري چوق اوزون ، بر سته اولديني در .

فقط شوني بيلدريم كه ايلك انسان قاردهشي تولدوردن و شو قوتلي دنيا باشلاقدن صوكر انسانلر انساناي ايچون ياپديني قانونلر ك فنا بر روزكا كي نوزلي دانيني صاووروب آنيور ، چور چوي حايه ايديور .

شوني ديبيلورم - بوئي هر كس ده بيلسه ينه اي اولور - هر محبس فئاق مازمه - بدن انشا اولونمش وانسانلر كندى قارده شلريني ناصيل سقلا ديني كورولمه سين ديه پارماقلا له جهو بريلشدر .

بارماقلا سره بوئي آي ليك ليورلر ، شفقتلي كوئني كوزلتيورلر ؛ بو جهني ناله ، نده انان كورمه سين ديه كيزلنمكد ، قصور ايتيورلر .

محبس هوا سنده زهرلي كونلر كي لك فاشيلر چيچكله تير ، اوراده اسراف ايديان وصولدورلان شي انسانده ، اي ، اولان نسنه در . صولوق رنگلي ائم اغير قاينك او كنده در رسيور ، كوزجيار يامي تمثيل ايديور .

اوراده قورقش كوچوك جوجوني آج براقوب كيجه كوندوز آغلالتيورلر ، ضعفي

[۲] و [۳] خريستيان عقيدنه نك اسادلي بر عهده سي اولان و مسيحه بر يوزنه فنا لري اصلاح ايچون كابوت اونلر كفارت اولارق معلوم شكنده اشكنجه الله تولدكدن صوكر كوكه ايچنديني وصايلك ، عولونمك و بوئدا كارلنك تنالي اولديني بولونمك اعتدالري نه تيريش و چوق انجه آلاي ايدياور .

بو يوك يانك كوزلري او كنده چيچكله نديرن مسيحه معجزه سي هانكي غريب يوللردن كجدي ايسه اولهجه بو آدامك آغزندن قيرمزي ، قلوبندن بيض كل چيقار . [۱]

فقط محبس هوا سنده نسوت كي بيض كل ، نده قيرمزي كل چيچكله تير . چونكه اوراده چاتاق جوملك قيرقارندن ، چاقيل و چاقاق طلشندن باشقا برشي براقيورلر ؛ چونكه بيلورلر كه چيچك زوالليرك ياسنه شفادر .

ايسته بوسيلردن ، قورقونج زندان ديوارينك ياننده اوزانان قوم وچامور قاريشيني اوزونجه ائرك اوزرينه بيض ويا شراب كي قيرمزي كل آجوب و صوكر باقراق بارق د . كولوب اورالده دولاشانلره ريخولوق عمومك كنهانه كفارت اولارق تولديكي سويله ميه جكدر . [۲]

قورقونج زندان دوواري اطرافني صا - رسيور . زنجيرلر له باغلي تولونك مزارى اوزرنده كيجه لري ، روحي ييله دولاشاميور . مبارك اولمايان بويله بربرده يانان ايچون روح آغلادمان باشقا برشي يابماز .

راحت ، بو تخريب ايدلش آدام شمدي راحت ، بر آصوكر داهار راحت اولاجق . آرق نه اوني چيلد بر تاجق برشي ، نده آب آشكار دولاشان دهشت هيوالاري وار . چ . نك يايديني ايشيقسز طوبراغك آني ده ، كوئني ديو ق . اوني بر حيوان آصار كي آصديلر . شاشيقنلاشان روحنه بر آز سكوت و برمك ايچون ، رجنانه چاني بيله جانديلر . چارچاقو آلديلر بر ديكه طيديلر .

جوالدن اليه سني صوبوب حيللاق وجوديني حشرانك محرومه معروض بر اقيديلر . شيش ش . مورامش كوكيله ، ثابت و طونوق باقان كوزلر بيله آلاي ايتديلر و كولوشرك ايچنده حكملري يازلي كفي كييديرديار .

راهب بو شرفسز مزارك او كنده ديزه كلوب دعا ايتيه جك و اورايه ، مسيحه ك كناهكارلر ايچون هديه ايتديكي صليبدن بر [۱] خريستيان خرافلرينك معجزه لريه تيريش ايدييور .

سسيز و طرف طرف دولاشدق و هر ذهنك چوقورينه خوف بر روزكار كي قورقونج شيلرك خاطرهمي دولدي ، هر آدامك او كنده دهشت ديكلدي ، آرقاسندن خشيت طيرمادي .

كوزجيار عظمتله آشاغي بو قاري بابايلر سوروسي كي دولاشديلر . اوني قورمالري بپ يكي ايدى . بايرماقاريني كي مشلاردى . آما چيزمعلرينك اوزرنده كي كيرج بولاشيني كوردكاري ايتي بك اعلا ايضاح ايديوردى .

آجيلمش كنش مزارك برنده شمدي مزار فلان قالماشدى ، يالكر قورقونج زندان دوواري نك ياننده قوم وچامور قاريشيق اوزونجه و كنيشجه برايز و كوچوك بر سوغه مش كيرج ييغني واردى . بوده كويا تابوتلر اوزرينه قونان ثورنو مقامنده ايدى ! بعضي كيمسلك اولديني كي بو تخريب ايدلش آدامك ده بر تابوت ثورنوسى ادى ! بويلهجه اوشيمدي زندان آلولسنگ بر كوشه سنگ درينلكنده چيريل چيلاق ، آياقلى زنجيرلي و بر آله و طبقه سته صاريلى يايوردى .

سوغه مش كيرمچ اونك اتني و كيكي بيديكي مدنيه قاني كيكه كيجه روموشاق انه كوندوز مسلط اولدى . ات و كيك خصوصنده مناويه ياپديني حالده قلوبني ميه فاصله سز دوام ايتدى .

اوج سنده مدله اورايه برشي كه يه جكدر ، اوراده نه براوت ، نده بروك بيشه جك ، اوج اوزون سته بوامتلي ريقصير و جيللاق قالاجق و كوكه هيچ قيبير دامايلان ثابت بروكزه و تعجبيله باقاجق .

برقاتل قاي اكككاري لك بسيط نباتي بيله ليكه ليه جك ظن ايدييورلر . دوغر و دكل ! طوبراق انسانلر لك ظن ايتديكندن چوق اسيدر . او برده قيرمزي كل داهه قيرمزي ، بيض كل داهه بيض اولور ! زاترك چولدن كتيرديكي قورور برصيريني

فرانسز ادبیاتی :

یاغموړ

— سولای رودوم —

یاغموړ یاغموړ . صولوك مطرد
گورونوسو سی ایشیتورم . هیچ بر
روزگارک صالحامادی جیلن یاراقلر ،
صاغناغك آلتندمه یلیور ، وگوز
یاشلرینه بوغولش ، پریلدا یورلر . هوانك
مانی ، قوشاری ده مومولاشدیریور .
جشمه لر آرتیق بولاندی . فقط
كچی بولنك چاقیلری ، عك نه ، هم یاش .
اوزرلرندن قوقولی بر دومان چقان قوم
دانلری شیشوب یووارلاقلاشیور .
سیلرده ازلری سوروكلمه و قومسالده
یاربقلر آچمه چالشمقتمده .

افق ، باشند باشه برصولوق پرده در .
جاملر پتیدر دیور و یاغموړ داملارله
جیزیلیورلر . قانی اوكلرینك طنان
وماویلاش پاركلرنده صوقویولجیملری
طوتوشوب اوینشیور .

گجیكمش ایری اوكلزلر ، آرقارلرندن
دوشوك قولاقی بركوپك سوروكلمه رك ،
بر دیوار بوخیه ، صیرصقلام ، پوروپورلر .
كوكلر ساده سیس ، لرل ساده جامور
اولش . ایچنی صیقیتیلر باسان شاعرده
میریلدانیور :

— یاغموړ ، نه حزن شی ! ..

سراج انور

هنلی ارباشنده یارمار [۱]

كوز قارادی ، دولمازی ؟

آل بکزی صولمازی ؟

كوكلی صادی یانفینبی

قوزنارالار اولمازی ؟

قانی یاشی چاغلاور ؟

آوچی باغری داغلاور .

باشغفنده صاچی وار ،

طانی آغزی باغلاور !

اوزاق دره تارلایه

دوشر دولو یایلایه

باقار قوزو قارشیه

هپ آغلايه ، آغلايه

[۱] دلی اورمان توركولرندن

آه! قیریلوبده باغیشلاما راحتلی قازانان
قلبلره نموطلو ! انسان باشقاصورنله ناصیل
دوغرو یولنی بولوبده روحنی کوتولوكیدن
تیزلره ؟ برقلب قیریلوب آچیلماش اولورسه
آله اورایه ناصیل کیره یلیر .

شیشکین ومور كوكسلی وثابت باقیشلی
آدامده غاصبی جتنه آلان مقدس اللری
بكله یور . [۱] آله قیریلش ونادم اولش بر
كوكلی بهرمز .

قانون او قویان قیرمیزی الیسه لی آدام
اركا آتی هافتا حیات وردی ! روحنی روحنك
ئوزونتولرله شفالاندیرمق ، و بیجانی طوتان
آلنده کی قان اكسینی تیزلهمك ایچون آتی
كوجوك هافتا وردی .

قانی كوز یاشلرله بیجانی طوتدینی آلی
تیزلیدی . چونكه قانی قان تیزلره روشفانی ده
آشیاق كوز یاشی ویرر . بوسورتله تیرمزی
قاتل لكسی قورتاریچك [۲] قارکی بیاض
مهری اولدی .

۶

«ریدینغ» شهرینك «ریدینغ» زندانده
بر چوقور وار . اوراده تخریب ایدلش بر
آم آلهوك دیشلرله ینرهك آتشدن بر
كفنه صاربیلش یاتیور و مزارنده اسم یوق .

آله توشلری جاغیرنچیه قادار اوراده
سسز یاناچق . دلچیه كوز یاشلری اسراف
ایتمكه آغیر آغیر ایچ چكمكه لزوم یوق .
بو آدام سهودیک بر شیشی ئولدوردیک
ایچون ئولدی .

هرکس سهودیک شیشی ئولدوردیور
و بونی هرکس دییور . بعضی آچی بر
باقیشله ، بعضی طاتی سوزلرله ئولدوردیور ؟
قورقق ، بر بوسه ایله ؟ جسور ، برقیاجله
بو ایچی کوردیور !

— پندی —

انور شازی

[۱] ایخبله وخرستانلغ تلمیح .

[۲] مسیحك اعدای منقبه نه تبلیغ

ایتوب قاتیورلر ، ده لی قاجیلایورلر ،
اختیارلر ، آق صاجیلر کفرلر صاووریورلر .
بونلرک بعضی چیلدیریور ، فقط هیسی فنا
اولویورده یچ برکیمه به برکله سوبله میور .

هر دار حجره موندار وقارناق بر بر ،
جانی ئولمك قوقش نفسی كوجوك وفسلی
پنجریه هر آن چاریور . انسانق ماكنه سنده
حرص وشهوتدن باشقا هرشی توز اولویور .

ایچدیكمز آچی صوابكرنج . یاشقانقله
صیواشیور ، درهم درم طارنوب وركاری
آلك تبه شیر وکیرهچ دولو ، آوقو ، یاناچق
برده ، كوزلرینی وحشه آجش كزینیور
و كچه یین زمانه لعنت نعره لری آتیور .

آزکین وطافتنر آچلمك دینچ صومزلقله
نارین رنباتك انكرمك بیلانیه مجالده ی کی
اوغراشمانه رغماً بو محبس معاشرته پك
اهیت ویرمیوردق . زی اولولور تا دوندوران
وئولدورن شی كوندوز ترك استدیكمز هر
طاشك کیچه یورده كزه چوكوب عادتاً بزم
قلبمز اولماسی ایدی .

هر یوره كده کیچه یارینك قوبوقارانلی ،
هر حجره . لوشاق دولو اولدینی . لده هرکس
كندی خضوصی جهنمنده ماكنه چه ورمك ،
ایب طاشیق کی آغیرایشلره اوغراشیور ،
سسزلكك سسی ایله بویوك برچاندن داه
قورقونج برصدا ویریور .

هیچ برانسان سسی یاقین كلوب طانی
برسوز سوبله میور ، قاپیدن باقن كوزمرحتسز
وقاتی . هرکس طرفدن اونوتولش اولان
روحمزده ، جسمزده بارچا بارچا چورویورك
بوزولویور .

بولهجه قیامتسز ویاكتر حیاتك دمیر
زنجیرینی باصلاندیریور . بعضیلری لعنت
ایدیور ، بعضیلری آغلاور ، بعضیلری ده
هیچ سس جقار میور . اللهك ازلی قانولنری
داهامشقق ؟ طاشدن قبلری قیریور .

محبس حجره سنده ویا آلولسنده هراندان
قایی ، خزینه لر صاجان ویا بره كینك موندار
اوداسنی كوزل قورقورله دولدورن ماصالرده کی
مههود قیریق قوطو کی اولویور .